

Trends in International Migration: SOPEMI - 2004 Edition

Summary in Norwegian

Tendenser i internasjonal migrasjon: SOPEMI – 2004-utgave

Sammendrag på norsk

GENERELL INNLEDNING

Av John P. Martin

Direktør for sysselsetting, arbeid og sosiale spørsmål

Internasjonal migrasjon har fått en radikalt ny betydning, men dataene på dette området er ufullstendige og lite dekkende.

Selv om spørsmålet om internasjonal migrasjon har fått en helt ny betydning i en kontekst med befolkningsaldring og økt økonomisk globalisering, er migrasjonsstatistikken dessverre fortsatt ufullstendig og lite dekkende. Dette har flere grunner. Det kan skyldes begrensninger knyttet til de institusjonelle faktorene ved innsamling av statistikk (befolkningsregistre eller folketellinger, oppholds- og arbeidstillatelser eller husstandsundersøkelser, avhengig av landet det dreier seg om), forskjellig varighet på oppholds- og arbeidstillatelser i ulike land for samme type innvandring, og forskjellige politiske holdninger til innvandring (skal migrasjonen være midlertidig, hvor lett blir man statsborger i det nye landet, er det mulig for innvandrerens å skifte status under oppholdet osv.).

*For å råde bot på dette har OECD nettopp
kompilert en ny database...*

Mer presise, oppdaterte statistikker kan bidra til å utvikle og sette i verk innvandrings- og integrasjonspolitiske tiltak som i større grad tar høyde for dagens geopolitiske, demografiske, økonomiske og sosiale realiteter. Utviklingen av spesifikke studier, bl.a. longitudinelle undersøkelser, og bedre sammenlignbarhet mellom de internasjonale migrasjonsstatistikkene utgjør viktige utfordringer her. På denne bakgrunn yter 2004-rapporten fra OECD, *Tendenser i internasjonal migrasjon*, et vesentlig bidrag ved å presentere resultatene fra en ny database om innvandrerbefolkningene og ved å gi oppdatert informasjon, gjennom en serie underartikler om viktige emner og utfordringer knyttet til måling av migrasjonsfenomener.

*... som tar for seg utenlandsfødte etter
oppholdsland og fødselsland.*

De fremste etableringslandene i OECD (Australia, Canada, USA og New Zealand) publiserer statistikk om "immigranter"/"innvandrere" (utenlandsfødte), mens europeiske og asiatiske OECD-land bruker begrepet "utenlandske borgere" (et kriterium basert på nasjonalitet). Denne forskjellen er symptomatisk for vanskelighetene med å harmonisere migrasjonsstatistikken. Denne utgaven av *Tendenser i internasjonal migrasjon* setter for første gang søkelyset på utenlandsfødte, og presenterer sammenlignbare statistikker om disse etter oppholds- og fødselsland, for 29 medlemsland i OECD. Takket være disse opplysningene er det mulig å tegne et detaljert og pålitelig, sammenlignende bilde av innvandrerbefolkningene i OECDs medlemsland og evaluere de samlede resultatene av migrasjonsbevegelser innenfor og til OECD-området i løpet av de siste tiårene.

*Andre tema knyttet til migrasjonsstatistikk
behandles også.*

De vanskeligste sammenligningsproblemene gjelder statistikk over innvandringsstrømmen og spesifikke innvandrergrupper som asylsøkere, studenter og ikke-dokumenterte innvandrere. Disse spørsmålene drøftes i en serie underartikler i første del av rapporten. Fellestema for disse spørsmålene er målingen av migrasjonsstatistikk og utfordringene dette innebærer. Følgende spørsmål drøftes: *i)* Hvordan måles innvandringsstrømmene? *ii)* Er asylsøkere innvandrere i streng forstand? *iii)* Hvordan måles innvandrerbefolkningen? *iv)* Hvordan måles "netto migrasjon"? *v)* Er det relevant å sammenligne innvandreres og den nasjonale befolkningens arbeidsløshet? *vi)* Hva er omfanget av illegal innvandring? *vii)* Hvor mange utlendinger oppnår statsborgerskap i vertslandet? Ut fra informasjonene i disse underartiklene er det mulig å lage en oppstilling over metodene og prosedyrene som benyttes til å beskrive og analysere innvandrernes karakteristikk og foreslå mulige forskningsmetoder for å utdype vår forståelse av innvandring som sosialt fenomen.

Spesialkapitlet viser for første gang en evaluering av antallet innvandrere og utvandrere etter opprinnelsesland og utdannelsesnivå.

Spesialkapitlet "Telling av inn- og utvandrere i OECDs medlemsland: et nytt perspektiv" inneholder anslag av antallet utvandrere per opprinnelsesland (både medlems- og ikke-medlemsland), og gir en bedre forståelse av det omdebatterte emnet om toppkvalifiserte personers internasjonale mobilitet og dennes konsekvenser for deres opprinnelsesland, m.a.o. "hjerneflukt"-debatten. Resultatene av analysen i kapitlet viser at *i)* prosenten av de som er født i andre europeiske OECD-land er klart høyere enn andelen av andre utlendinger i tre valgte land (Tyskland, Sverige og Østerrike); *ii)* internasjonal migrasjon er vanligere blant toppkvalifiserte; *iii)* i de fleste OECD-land er antallet innvandrere med utdanning på universitetsnivå høyere enn antallet utvandrere med samme utdannelsesnivå; og *iv)* blant ikke-medlemsland er det de mindre og minst utviklede land, særlig i Afrika og Det karibiske hav, som er spesielt rammet av den internasjonale elitemobiliteten.

Rapporten understreker også at innvandringsstrømmene nå har tendens til å stabilisere seg...

Som hvert år analyserer rapporten tendensene i innvandringsbevegelsene og politiske tiltak. Etter flere år med økning viste internasjonal innvandring til OECD-landene en stabiliserende tendens i 2002-2003. Strømmen av asylsøkere til f.eks. Storbritannia og Nederland har sunket betraktelig, og det samme gjelder innvandring grunnet familieforening i visse OECD-land (f.eks. Danmark). På den annen side utgjør yrkesrettet innvandring, spesielt av kvalifiserte sysselsatte, en økende andel av det internasjonale migrasjonsbildet. Økningen av utenlandsstudenter, f.eks. i Australia og Frankrike, og av sesongarbeidere, spesielt i Tyskland og Storbritannia, er del av samme utvikling.

... med et økende innslag av personer fra Kina og Russland i de siste innvandringsstrømmene.

Innvandringsbildet domineres av immigrasjon fra naboland eller knyttet til tradisjonelle historiske bånd mellom landene. Rapporten understreker også at bestemte nasjonaliteter spiller en økende rolle, og analyserer de siste migrasjonsbevegelsene fra Kina og Russland. En analyse av fire regioner kompletterer oversikten: *i)* landene i Sentral- og Øst-Europa på bakgrunn av deres tiltredelse til Den europeiske union, *ii)* Øst- og Sørøst-Asia, *iii)* Sør-Amerika og *iv)* Afrika sør for Sahara.

Utlendingers andel i arbeidsstokken øker, men kvinner og unge har problemer med å komme inn på arbeidsmarkedet...

En undersøkelse av arbeidsmarkedene i OECDs medlemsland viser fortsatt økning av utlendingers og innvandreres andel av arbeidsstokken i de fleste av disse landene. Denne tendensen er ikke svekket av den seneste økonomiske nedgangen. Rapporten analyserer også rater for utlendingenes deltakelse i arbeidslivet og hovedfaktorene som influerer på slik deltakelse. Denne analysen tar for seg hva slags vanskeligheter innvandrerne, særlig kvinner og unge, har med å komme helt og fullt inn på arbeidsmarkedet, og hvor alvorlige disse vanskelighetene er.

... tross nye tiltak for å hjelpe dem med dette.

Denne rapporten presenterer også en oversikt over de viktigste innvandringspolitiske tiltakene som er innført i OECD-landene. Flere land har tatt nye skritt for å hjelpe utlendinger og innvandrere med å integreres i sine respektive samfunn. Disse tiltakene kan oppsummeres med formelen "informasjon, incentiver, straffetiltak". Tiltak truffet av medlemsland omfatter grunnleggelse av observatorier for integrering av innvandrere (f.eks. i Frankrike og Portugal), reform av integreringsprogrammene for nye innvandrere (Nederland, Norge og Canada), samt forsterkede tiltak mot diskriminering (se spesielt de nye direktivene fra Den europeiske union). En del medlemsland anser også at ved å praktisere en strengere innvandringskontroll kan de tilby sine lovlig etablerte innvandrere bedre leveforhold og oppholdsbedingungen.

Rapporten omfatter også redegjørelser for enkeltland, med beskrivelse av nylige utviklingstrekk i migrasjonsbevegelser og politiske tiltak. Det statistiske vedlegget på slutten av publikasjonen inneholder data om migrasjonsstrømmer, antallet innvandrere og utlendinger, samt oppnåelse av statsborgerskap i vertsland.

© OECD 2005

Denne oppsummeringen er ingen offisiell OECD-oversettelse.

Denne oppsummeringen kan reproduseres hvis OECDs copyright og originalens tittel angis.

Flerspråklige oppsummeringer er oversatte utdrag av OECD-publikasjoner opprinnelig utgitt på engelsk og fransk.

Disse er gratis tilgjengelige på OECDs Online Bookshop www.oecd.org/bookshop/

For ytterligere informasjon, ta kontakt med OECD Rights and Translation unit, Public Affairs and Communications Directorate.

rights@oecd.org

Faks: +33 (0)1 45 24 13 91

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal
75116 Paris
Frankrike

Besøk vårt nettsted www.oecd.org/rights/

